

AVBA

Revista mensual d'Arts i Lletres

A VOSALTRES

PER EN JOAN OLLER I RABASSA

Acabament

Me direu que tot aixó ja ho sabiau fa una pila de temps. Es veritat, mes, ab tot jo crec que hi han molts joves, especialment artistes, que malgrat el saberho sens olvidan. No s recorden de que son joves, de que la vida 'ls crida, de que han d'estudiar molt sobre la Naturalesa, perque l'Art, es l'imitació de la Naturalesa, com va dir inmillorablement el gran Aristótel. Hi han molts joves com vos dic, que s dediquen á una vida d'estudi teoric; es á dir, se dediquen á estudiar les obres artistiques dels mestres i seguint aquells models, van fent el seu art més ó menys personal. Es patrimoni nostre el deixarnos influhir i per lo general, les nostres obres (com no s tracti d'un genit que s caracterisaria per la seve independencia) son sempre influïdes per aquest ó aquell autor, el preferit ó mes estudiat pel jove artista. Aixó no es cap defecte durant la joventut, mentres no arribi al plagí ó be á la calcació, però tampoc es cap virtut. Jo crec que nosaltres, la jovenalla, hem d'estudiar les obres dels mestres pero no fins al extrem de saturantsen; es més, crec que si coneixem qu'un autor ha d'influhirnos massa es bo que l posem de banda i deixem de llegirlo. De lo que debem saturantse l'ánima es de Naturalesa, de vida. I debem saturantse d'una manera directe, no valentnos

de les obres ahont la Naturalesa ha cristallisat ja al través d'una altre ánima d'artista, no, tot lo contrari, hem de deixar que l sol fereixi ls nostres ulls de plé á plé, que la pluja's desgrani en nostre rostre, que la calor nos abati i la fresca nos alleugereixi; sols aixís ens farem forts, sols aixís sabrem lo que s el sol i l aire i l cansanci i l alegria... ¡Hem de viure companys!... No hi fa res que á cada pas donat, sentim desfullarse una esperança ó vejem caure una ilusió. Son les flors, de que vos parlava poc avans, son les flors que mes tart recullirém i absorbint tota la seva aroma las farém viure dintre nostre y ab elles, produhirém les obres nostres, ben nostres; les obres qu'haurant cristallisat dins de nostre ánima.

Víctor Hugo deia que l poeta llegint á Homer i la Sagrada Biblia ja n tenia prou pera fer obres mestres, sempre que fos poeta, es á dir que sentís.

Shakespeare el gran trágic ingles tenia una ilustració literaria molt escassa. Me direu que les seves obres respiren una asperesa filla, sens dubte, de la falta de refinament que produheix tota clase d'incultura, es veritat. Mes jo també vos diré que les obres de Shakespeare no per esser menys literaries deixan d'esser grandiosament artistiques, es més, m'atreveixo afirmar que si l'estudi que l trágic inglés va fer directament de la Naturalesa l'hagués fet de les obres dels altres. Shakespeare no hauria sigut gran. La Naturalesa es le única qu'ha de fecundar á l'artista.

El Faust den Goethe es l'obra de

tota la seva vida. A vintitres anys ja n' havia compost algunes estrofes, mes no pogué donarli la forma definitiva fins al entrar a la vellesa; llavors va condensarhi tot lo qu'havia après durant sa llarga i agitada existencia, i sortí l'obre serena, resplendint de veritat i de vellesa.

El Paradís perdut den Milton, poema que sembla ha d'esser després de tota influencia de la vida de son autor perque es una obre transparent con una visió fresca i pura igual qu'un matí de primavera, el Paradís Perdut, dic, es fruit també de la vida de son autor i sols ab un coneixement profon de l' humanitat i ses febleses hauria pogut tractarse, com Milton va ferho el grandíós assumpte de la caiguda del l'home sols ab gran coneixement del mal ó haurien pogut fer parlar tan sugestivament als esperits malignes i per fi, sols ab plé coneixement de la dòna hauria pogut crear aquella Eva, la dòna entre les dònes. Ningú negará que l'escena de reconciliació entre Adan i Eva, está influhida per la viscuda escena de reconciliació entre Milton i sa primera muller.

No vos citaré més exemples perque la teoria de que vos parlo no es nova ni meva i per lo tant, els mestres que m'han convensut a mí, vos podran també convencer a vosaltres.

Ja l distingit poeta é inteligent cate-dràtic D. Josep Franquesa i Gomis ens deia explicant les lliçons de Literatura Espanyola. «L'artista ha de viure molt, estudiar molt, observar molt» i pera mí la máxima no pot esser ni més justa ni més veritable. Siguem idealistes, simbolistes ó naturalistes, paraules que no més aprecien la distinta manera com ens impresiona a cada un de nosaltres la mare Naturalesa; siguem de la escola que s vulgui, sempre hem de treure de la vida les nostres obres. Es

compren que com més haurem viscut, observat i estudiat més complerts serán els nostres fruits.

Ibsen ha fet teatre simbolic i d'idees perque al observar i estudiar els dramas humans, entrenat per son esperit pensador, hi ha vist quelcom més que 's tipos, l'assumpte i la poesia. Qual-sevol autor sentimental tractant els mateixos assumptes d'Ibsen ne faria uns dramas completament distints.

Are doncs, si es la Naturalesa lo qu' ha de impresionarnos directament, no la cerquem en els llibres dels altres, en els llibres dels altres sols hi tenim de cercar, tot lo més, un camí, una guía, el gust, ó la trassa (permeteume la paraula) la trassa de fer l'obra. L'impresió nos la te de donar la Naturalesa, la vida, companys, la vida... I sols a ella hem de demanar que'ns fecondisi.

Are que som joves llensemnoshi de plé a la vida, no'ns espantin els seus cops, ni els seus abims, per tot hi apendrem de per tot jo crec que n treurem una ensenyança i tinguem sempre en compte que, com més haurem viscut durant nostre juvenessa, mes clar vident i serena ha d'esser nostre edat vella.

I prou. No vos vull cansar més.

Però abans de acabar se m'acut altre volta l dubte... ¿No he fet pas el xerraire? Jo crec que no. Si vosaltres penseu que sí. perdoneume ó censureume, tant me fá, perque, quan m'he presentat al devant vostre es senyal de que ja estava dispossat a que sem judiqués; però lo qu s demano s que reconegueu qu'os he tractat ab molta franquesa i com a bons companys i que no he usat cap formulisme de caixó académic.

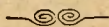
¡Oh com els aburreixo els formulismes entre nosaltres!

Etiquetas entre joves de vint anys es

com ofegar l'alegra brumera del Cham-
pagne sota un raig d'aigua desabrida.
Resulta una combinació estrafalaria.

Adeusiau i arreveure.

Barcelona, Octubre 1901.

En recort i gloria dels artis-
tes desconeguts; oració feta i
llegida á *L'Art i Patria* en la
vetllada dels morts per en Ra-
fel Nogueras i Oller.

*Perssistent, petita, gelada,
cau la pluja i la boira del capvestre
damunt la carretera abandonada,
monòtona, pausada.
En les aigües verdoses
del gorc del riu sense corrent, rondinen
les granotes saltant, amohinoses
continues, calmoses.
I l'espessó del aiga freda
com á fils de cristall d'una cortina
va tapant la frondosa salzareda
ont gemega l'arbreda
mentres pel cel la boira s'agombola
tota grisa, tota sola.*

I vaig caminant, caminant sempre,
concixós, amb esgarrifanses de Novem-
bre, amb idees de Tardô... Camino
amb l'ànima reconcentrada en tot lo qu
ha estat i no es, en tot lo que vivia... els
meus ulls blaus s'enfonsen en el tou de
fulles mortes que gemega tristament da-
munt de la terra freda...

Vaig caminant... ahont vaig?... Em-
pés per un dolor quiet faig camí amb la
fantasia i aquesta m'fuig cap á nal mon
dels morts...

Novembre, quiet Novembre, fret
Novembre!... El recort del germá se m
emporta tota l'energia... l'ànima m plo-
ra... Ploreu amb mi, sers que sentiu...
ploureu amb mi per tot lo qu ha viscut
undia...

Ell!... Pobre germá, que mut, qu es-
tirat hi deus seguir á dintre de la cai-
xa!... En altre temps venies amb mí...

Eres el meu company... Entre tots dos
florien las converses del ánima!... Tu
senties el foc sagrat de les idees santes.
Tu també eres artista... un artista quiet,
contemplatiu... La teva ánima també
gosaba dels sublins desmais de las co-
sas eternes!...

La Poesia vivia á dintre teu sense
pendre forma, sense encarnarse mai!...
El teu art ha mort amb la teva vida...

Fruías silenciosament de les obres
dels mestres, dels que viuen, dels que
viurán sempre! Gosabes quietament de
las teves visions, eras un veritable de-
vot de la gran religió del art, mai es-
quifida, unica i eterna!... Entrabes en
els temples del Art amb l'ànima sospe-
sa, amb tota la devoció marcada al teu
semblant. T animabes serenament.
Tot tu somreias dintre ls grans entu-
siasmes!... I t'has mort pobre germá
meu!... Feia dies i dies que t veia nei-
xe una grogor fatidica en el rostre... El
teu aire m esborronaba... Caminabes
abatut, com si vinguesis de fer un llarc
cami, amb els braços penjant, amb el
cap acotat... semblava qu anessis brut
de pols, d'una pols ben estranya!... A
sota l sol del istiu em feies l efecte, de-
vegades, quant et contemplaba queta-
ment, qu anessis de cara á l hivern...
la teva ombra s'arrastraba gelada i gri-
sa per damunt de la terra. Mes d'un
cop veientla de cua d ull em semblaba
que fos una bruixa que t seguia, quant
no t passaba al davant com si volgués
entrebancarte...

Pobre germá, t ajegueres per no al-
çarte mai mes... mai mes. Un fatal
pressentiment m ho deia... La mala
bruixa es va escorra pel corredor fosc
de casa i s va ficar dins del teu quarto...
Totes las nits...—aquelles nits intermi-
nablement tristes enque t vaig vetllar,
animante, fenthe, festes asentat vora l
capsal del teu llit! Be prou que la veia
á la mala bruixa... Asseguda com una

AVBA

maledicció sobre el teu ventre; negre i flaca, posante una de las seves mans ossoses damunt del front cremós per la febra, i l'altre á sobre del teu cor com si te l'volgués arrancar!... Pobre germá meu, pobre artista passiu, callat admirador de las coses belles!... Cada cop que penso amb tu em recordo de tots els que foreu i tingueren una ánima sensible!... De tots aquells qu han viscut las grans vibracions del art i que s han fos dintre la nit dels temps, de tots els ignorats. d aquells que ningú coneix ni s enrecorda!...

Vaig caminant ¿ont vaig, seguint el tou d aquestes fulles mortes que sardaneijen al buf del vent qu amontana els nuvols?... ¿ont vaig? ¿quins son els pahissos que m atreuen?...

Camí del cementiri!...

Pausadament avança

un cotxe mortuori que s trontolla

d' en tant en tant parantse.

S' esforça l cavall sec damunt la terra
molla

i el conductor tot abrigat sorolla

dalt del pescant com un borratxo i canta

una cançó pesanta

qu' acaba d' entristir la carretera.

Pobre finat!... Darrerera

cap amic s hi contrista;

era sol á n' al món i sol portaba

la vida del boemi, del artista

que gemega ignorat. Si mai gosava,

era davant del guix qu ell animava.

I va seguint el cotxe negre, tot sol... socatrejant, queixantse, per entre mitj de les llargues rangles d arbres grisos del camí solitari!...

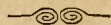
Pobre artista, tot sol va fruir de la vida d ánima, tot sol ha llançat l ultim badall i ha mort per sempre, per sempre!... El seu estudi, aquell tros del seu cel, es negre com una nit infinita i mateix quedaria l espai si l hi arranquessin els astres!...

Pobre finat!... Esclau de la lluita per

l existencia no podia entregarse als grans esblaims del Art, no s podia consagrar del tot á lo que sentia... La gent no l comprenia, ni feia cas de lo que feia. Era massa jove. Malalt, trist, glaçat á dintre el seu estudi, trevallaba l fanc que tenia de ser fanc sempre... no podia ferlo viure...

Trevallaba pels estupits i tenia de fe estupidesas!... Les hi prenien de les mans i l hi donaban diner... ¿Cuánt? mai habia contat lo que l hi daben!... L hi donaben pel pa, no mes que pèl pa!... Passaba trist i pensatiu entre ls corriols de gent anónima i enfeinada de la gran ciutat, es colsejava amb ells passant depressa... are no s en pot moure, descansa allí, entre l pilot de carn anónima, es colseja entre ls demés cadavres sempre faltats d esperit... Pobre artista!... mut i glaçat... amb els refinaments morts á dintre l cor, amb totes les idees finides dintre l seu seny corrupte!... Els cucs, res mes qu els cucs!... ha mort sens ferse pás entre ls que viuen!... A dintre d ell hi había colgada la llevor santa que ha mort sense germinar... pobre poeta!...

(Seguirá)

El día vint i nou del passat Novembre, morí a Madrid l'eminent patrici catalá Pi i Margall, apostol de les idees federals en l'estat espanyol. Nosaltres com tribut a la seva venerable memoria, publiquem, traduït al catalá, un del seus articles.

YAP, PER FRANCISCO PI I MARGALL

(TRADUCCIÓ)

—¿Has vist?

—¿Qué?

—Els moros ens insulten a Melilla; a Yap els carolins.

—Están en el seu dret.
 —¡Com!
 —¿Ocupem, nosaltres, les carolines i les costes d'Àfrica per la lliure voluntat dels indígenes?
 —Portem sigles en les costes d'Àfrica.
 —Mes sigles portaven aci els alarbs i ls varem combatre fins treure-ls fora, *adversus hostem æterna auctoritas*.
 —Tenim tractats.
 —Tractats fills de la força. Ells teniem també amb els alarbs i ls vam rompre.
 —Yap ens pertany per un arbitratge del Sant Pare.
 —El Sant Pare no ns va poguer donar alló que no era seu. Ademés de que n'el arbitratge de que m'parles, el Sant Pare tan sols va fixar el dret entre ls dos invasors: Espanya i Alemanya.
 —No comprenc ton llenguatge. Imposible m'sembla que no se t'encengui la sang al veure ls atacs de que s'víctima la nació.
 —Ho sento perquè aquestos, els pateixen infeliços soldats que van allí per força; no ho sentiria pas si els sofrissin els governs, els que ns manan.
 —Me dona ira escoltarte. ¡Que n'otres les questions hakis de sentir al enrevés que tots!
 —Jo no tinc una mida pera la meua

patria, i un altre pera la dels altres. Per mi no poden ésser pas heroes els qu'ací defensaven llur territori contra ls cartaginessos, contra ls romans, contra ls gots i contra ls alarbs, i discols als qu'allí l'defencen contra nosaltres.
 —Els de les costes d'Àfrica son barbres; els d'Yap selvatjes.
 —Barbres erem nosaltres pera ls pobles de Roma i de Carthagus.
 —¿Res lligítima als ulls teus, l'ocupació i la conquesta?
 —Res. Podem ocupar lo que ningú ocupi; mai agafar violentment les terres d'altres gentes.
 —Vius en absolut fora del teu sigle.
 —Ho se. Avui, com en el sigle xvi, se té encare com motiu d'ocupació, el descobriment. Mirat l'Àfrica. Se la reparteixen les nacions de l'Europa com els juheus la túnica de Christ. Fins dels pobles cultes se fa ja comerç. Ahir cediren els turcs a Inglaterra l'illa de Xipre; avui cedeix Inglaterra als alemanys l'illa d'Heligoland. No s'ha consultat pera res, als seus lligítims possehidors. I no dic res dels pobles agregats i segregats per la guerra. La sang me bull al sol recort de les barbres deprivacions d'aquet sigle que fineix. ¡Que pausada es l'humanitat en llur progressos! ¡Que difícil establir la justícia entre ls homes!

AVANT

*Si l'arbre que un dia va darte tant ombra
 mancat ja de sava el miras neulit,
 pots destralarlo, que la soca aixuta
 en boscalls tornada farà bons brasills.*

*Ses arrels tal volta durán a la vida
 la tendre brotada d'un arbre novell
 que aixapluiu te dongui sota son ramatge
 i fruits mes gustosos que l'altre t'dongué.*

*Talment passa á un poble, si mancat de vida
 revellit i feble cau fet enderrocs;
 son flames divines aquelles que l'cremèn,
 mes de entre ses cendres n'ix un de més fort.*

R. RUIZ LÓPEZ.

EL DIA BLANC DE L'EDUART MARQUINA

*Tots els vellets—tenen un dia blanc.
Dia feliç!—quin dia de descans!
La sua parpella—no ls pesa al despertar;
canten campanes—des dalt dels campanars.
Es dels vellets—aqueix el dia blanc.*

*Obren la vista—els vells s'han despertat.
;Veni a veurels—infantones, infants!
Lo que teniem—no ho volém tenir pas.
Prenau les garbes—tornaules als sembrats.
Prenau la fruita—tornaules al fruïterar.
Prenau-ne l'or—tornaules an el rocà.
Prenau el cos—tornaules lo an el fang
El jorn feliç—pera ls vells va arribar.
Tot ho retornen—lo qu'havien furtat,
i es queden ells—sols am les soletats.
Ja no res cullen—tenen lliures les mans.
No res aguanten—que la carga han deixat.
No diuen res—que l'llavi no s'mou ja.
No busquen res—llur peu no dona un pas:
Eix es el dia—del eternal descans.*

*;Veni a veurens—infantones, infants!
tornau-ho tot—i no viviu robant
que les campanes—des dalt dels campanars
tocarán soles—tot saltant brandarán
quand de l'espalla—la carga no portau
quand tots nosaltres—visquéu el dia blanc!*

Traducció d'ALPHONS MASERAS.

FE, PATRIA I AMOR

PER JOSEP M.^{IA} PRATS

I

Aquêt era l'lema del gran senyor,
del jove anàrdid i guerrer aposat, en
Pere de Montsant.

Havía passat els primers anys de sa
joventut enamorantse sempre, conti-
nuament, de joves verges; avuy les
acariciava i alentava ab esperances i
passats alguns dies les deixava tristes i
abandonades, lo mateix que l'papelló,
que volteja de flor en flor, sens mai fi-
xar estada, sobre una blanca corola ó
algun petal setinat.

Era una gran idea la del brau cava-
ller; ell volia trovar una nena candoro-
sa i sobretot, fidel complidora de sa fe,
aimant de sa patria i amorosa ab sos
allegats. En tots els pobles que seguit
havia, trobat dones de totes menes,
prò mai, mai trobava la que realises
sos somnis daurats, aixó es, que tin-
gués en alt grau, les afeccions que
tanquen les hermoses paraules, *Fe*,
Patria i Amor.

II

Comença l'jorn. Els pocs admiradors
d'una catedral bisantina que s'eleva so-
bre un petit turó, poden veure qu'una
hermosa criatura de color sonrosat

cabell ros, de mans petites i posat elegant atrevesa ab ulls baixos i ab pas petit els claustres d'aquella bella seu. Un cavaller de noble apariencia i figura distingida la segueix acomodant ses passes ab els d'ella i despedin per sos ulls grossos i resgats tot el foc del amor que l cremá l cor.

III

Son les duges hores de la tarde; el palau de Llotga está ple i en ell s'hi celebren els Jocs Florals. Els concurrens tots a l'una aplaudeixen a la que bé d'esser proclamada reina de la festa una nena de cabells daurats que ab els ulls baixos saluda als que l'aclamen, mentres ab ses petites mans sosté la flor natural, que l'hi ha ofert un aposat jove de talent admirable, poeta d'ánima i cor.

Pássa algun rato, els sobres se desclouen, i van llegintse poc a poc les poesies dels llorejats. Escoltant els cants de sa patria i las grandeses passades de sa nació, la reina dels Jocs Florals aixuga sos ulls i es pinten en son rostre ls mes purs sentiments de patriotisme.

Entretant la mirada xardorosa d'un jove (que recolzat á un tapiç dels qu' adornen el saló escolta ls treballs presentats) no s'aparta ni un moment d'ella; alguna llagrima l'hi rellisca tambe cara avall al sentir els fets de sos predecessors.

IV

Vora un antic temple romá voltat de xipressos i al vell mij d'una planura, ja de molt temps, hi ha un gran estany. Son aigua es pura i cristallina, ses *halges* cubreixen part de sa superficie i la molça arrapada en el rocam que l tanca despedeix una especie d'aroma que convida al pensament i al cor a repo-

sar en aquell lloc solitari, prò bonic i pintoresc; alguns cantadors moltes nits ja recolzats en les amples columnes del temple, ja asseguts sota un xiprés, ja descansant demunt les roques entonen cants d'amor á la fada misteriosa guardadora del temple, de l'estany i dels xipressos.

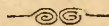
Les nits de lluna, se veia sota un d'aquells esbelts arbres una nina de trenes rossades i mirada pura, parlant d'amor ab un ga'an hermos que portava al llaud dels poetes, sobre ses espatlles i, que per sos ademans i paraules, enlairaba á la nina fins l'infinit.

Portat, sempre per sa passió, un jorn, s'intrincaren per un dels camins que sortien d'aquell paratje hermos; la nit se fé fosca, la lluna s'aclucá i ls joves enamorats, no s'adonaren ni dels llampecs que suraban l'espai, ni del tró llunyá i sonor, precursor de la tempesta.

El ga'op precipitat d'un corsell i ls crits de qui l manava feren, lo que no havían lograt ni ls llampecs, ni la fosca, ni'ls trons, aixó es tregueren als enamorats de sa abstracció, ls que tombantse divisaren, permetenlos hi, un raig d'llum desclos de la espesa nuvolada, al gran senyor, jove anardid i guerrer aposat en Pere de Montsant. A sa volta l cavaller s girá envers la gentil parella.

Tot el foc de son pit, aparegué á sos ulls i ab mirada sinistra i nerviosa cama espolagá al cavall qu'ab marxa verteginosa arrencá camí avall.

Pocs minuts després se sentia un gran chac i remourament d'aigua; al cavaller i son *cavall* 'ls cubria l'aigua el estany misterios.

CANTICS DE L AVBA ⁽¹⁾

*La llum verde del avba va cantant
ab veu harmoniosa;
«¡Desperteu! ¡Desperteu, tots els mortals
que l nou dia s acosta!»*

*I als cántics de la llum que s va extenent
els rossinyols responen:
«Salut al novell jorn qu ix a Llevant
entre nuvols de rosa!»*

—
*Al bell mitj del espai ennuvolat
per ploraneres boires,
un estel resplendent mostra amorós
sa llum consoladora.*

*I canta aquell estel enlluhernador
ab veu fresca i joiosa:
«So l heraud de la llum; ipas á mon pas!
¡fugiu totes les ombres!»*

—
*I al cantic de l estrella del mati
contesta una veu fonda,
—la veu de les fantasmes de la nit
que fuigen presuroses.—*

*Fugim devant la llum qu ix á Llevant
fent allunyar les ombres,
com les idees velles del cervell
fuigen devant les noves.*

—
*I les boires grisenques que suaument
per l ample espai revolen
sobre l calzer gentil de cada flor
enamorades ploreu.*

*I les llágrimes tendres qu han plorat
una canturia entonen,
—la canturia divina del Amor,
la canturia mes dolça.—*

—
*«Estem enamorades de les flors,
i elles tambe ns adoren.
El bes de la rosada al contestar
regalan sos aromes!»*

*I responen als cántics del Amor
les poncelles mitj-closes.
«Arriben fins al cor, perles gentils!»
I entrobren ses coroles.*

(1) De la «Rapsodia románica.»

*Xiu-xiulsejen els rius alegrement
a ses cançons responen
ab l'eternal murmuri dels esclaus
les fonts mormolladores.*

*«Som lliures i corrém ben lliurament
per les planes enormes!
«¡La vida us hem donat!» diuhen les fonts.
I apesarades ploren.*

*El mont aixeca altiu son front serè
i a dintre l'cel l'enfonça,
les carícies fruhint dels nuvols d'or
que l'besen i l'coronen.*

*Del fons del bosc ombriu ix la suau
cançó misteriosa
del aura matinera i a son cant
els arbres tots responen:*

*«¡Nostres perfums divins son teus, ben teus!»
I l'aura se ls emporta,
i aixamplant els pulmons enmalaltits
torna la vida als hòmens.*

*I quan l'himne immortal del despertar
de la Natura hermosa
vibra grandíós fonent en un sol cant
tots els cants qui ressonen.*

*Per dessobre dels cims de l'horitzó
—com una inmensa gota
despresa de la sanc universal—
reflectintse en el sol, la vida brolla!..*

JUAN OLIVA BRIDGMAN.

POSTNUPCIAL

*Cantau mes amigues,
cantau les hermoses,
la vostre germana,
la blanca poncella
que am joia floria
an el costat vostre,
ja se's desposada;
el lliri que duia
tot omplert d'essències,
el vessa magnífic
damunt del meu rostre.
Sa túnica blanca*

*coberta de roses
guardará les perles
del seu cos de ninfa
dels agens desitjos,
sa boca porpúria
suaument voluptuosa
juntará am les vostres
la seva veu debil.
Sos llabis no cantan,
no tenen potencia...
Solzamen facina
sa veu olorosa
quan diu «jo t'estimo.»
En mon llit de pétals,*

AVBA

vestida de reina
portaré à l'amiga,
flò que al bes magnific
d'una nova aurora
ha obert el seu calzer
olorós com mirra.

En mon llit de pétals
vestida de reina
portaré à l'amiga,
del rostre del alba,
dels ulls de sirena,
la del coll de cigne,
del cos fet per Fidias,
del anima hermosa
qu'enclou am dolcesa
les mes esperances.

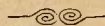
Cantáu mes amigues
cantáu les plascentes
i bones amigues;
dauli à la germana,
la bella en les belles,
la sabia en les sabies,
la reina entre totes
per son poder unic
—devallat dels núvols—
de ferí les animes,
danli à la flò bella,
sobirana vostre,
dauli à la germana
l'adeu, totes tristes,
i el bes de puresa
que surt del bells llavis
am plany i gaubança
Dauli à la flò bella
l'adeu, totes tristes,
i l'enhorabona.

En son pit de nacar
dormirè la sesta;
mai cap rei ni príncep
sota 'l cap qu'enlaira
—sitial de corones—
haurá pogut vencer
suprema bellesa
com son pit de nácar.
Els meus amples braços
del seu coll de cisne
suaument sabrán traureu

el nèctar olímpic,
les cadencies fines
dels amors qu'escampa
la Venus hermosa.

Cantáu mes amigues,
la flò qu'estimavan
ja l'havau perduda,
es meva, ben meva.
Cantáu mes amigues,
cantáu les hermoses,
la vostre germana,
la blanca poncella
qu'am joia floria
an el costat vostre,
ja s'es desposada;
el lliri que duia
tot omplert d'essencies
el vessa magnific
damunt del meu rostre.

ALPHONS MASERAS

DE PINTURA

PER JOAQUÍM BAS

Al veure les obres esposades últimament a cà Parés pel jove pintor Mir l'impresió que vaig rebre va esser d'agradable sorpresa, no perque ab les altres obres seves vistes anteriorment deixes de reconeixer son talent colorista sino perque mai li había vist reproduir la llum ab tan variables aspectes, com ens ha mostrat ab sa darrera exposició. Fins ara coneixiem d'en Mir sa manera de fer espontania, valenta i fins si es vol un poc grollera que tan be revelaba el temperament indomit de son autor. Aquesta vegada reprimeix sas naturals tendencies i ens presenta un assumpte tractat ab tot el carinyo i estudiat fins ahont pot son caracter impetuós; no resulta son treball en va, pues cosa estranya tot aquell conjunt de roques cuidadosament estudiades que reflexen sobre l'aigua moguda i plena d'accidents, sensa cap esforç fan resurgir tota mena de sirenes ab sons xiscles i sa acompanyament de habitants submarins bufant sos corns... ¿A que es degut aquêt

miracle? Segurament a la intuïció finíssima de son talent que ha vist i apreciat, lo que trist es dirho, no habien sapigut veure tots els que s diuen artistes de nostra terra. Això que sembla una mica dur, es la absoluta veritat; sols en Mir en ha fet fluir les belleses de les nostres illes germanes que fins ara habien estat ignorades completament, sense que ningú es dignés ficarhi l'atenció. Aquell aspecte de costes plenes de rocam illuminades per un sol esplendorós i baix el cel blau del mar llatí no habien tentat a ningú.

En Mir sent sense cap esforç la vibració del color i la llum, la fluïció de la Natura pero a la manera d'un esser no tocat per refinaments; veu naturalment per intuïció lo qu'altres tenen de veure a copia d'esser intellectuals, pero sa mateixa facilitat el podria perjudicar si es deixés arrastrar per éxits pasatgers.

Un jove ab la plenitud de ses facultats no pot abandonar-se a fer sempre lo mateix; sent molt loable la tendència que ns ha mostrat nostre pintor al voler sortir del enamorament de la nota de color, per passar a ser un artista intel·lectual, utilisant sa facilitat per veure el fondo de las belleses artístiques, al fer aquest pas, no ha fet mes que anar endavant, deixant enrera tots els que enyorats de una fórmula o recepta continuïn ab ella, i creuen que per fer art basta que cada artista trobi la seva, per dormir sobre els llorers. L'artista te d'educar la part intel·lectual de son cervell al igual qu'un literat; un pintor te de ser il·lustrat per força i encar que determinats casos semblant destruir aquesta regla sols es ab apariència, mai un home ignorant podrà arribar a ser un Puvis de Chavannes i un Brocklin, es a dir un home de celebritat universal, sols podrà arribar a tindre fama en un cercol reduït.

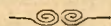
Sense fer comparacions, en Rusiñol dintre nostra casa n'es una mostra i qui no coneix sos quadros tan equilibrats de forma, color i sentiment? ¿Pot mai arribar un esperit inculte i ignorant a trobar aquella igualtat entre

l'intellectualisme i el tecnicisme? Aquells jardins plens de records i melangia estudiats fins apurar tots els detalls i a buscar fins el caracter de un gerro, els moviments de l'aigua, no son fruits conseguits ab quatre dies ni d'un geni espontani, sino de un estudi conciençut i d'una cultura refinada.

Al dir això no es que sia de parer que tothom tingui d'atmotllarse a un patró, sino que m'adoleixo del modo que surten i desapareixen totseguit per falta de solides i educació, una pila d'esperances de nostr' art sense deixar gens de rastre fora de casa.

Descontant rares escepcions actualment, la part de cultura, no está de molt al nivell del tecnicisme, fins ab els de primera fila; en la juvenalla desgraciadament si veu, una tendència desmesurada a emprendre d'un determinat modo de fer i d'escarnir tot lo que surt de bo. Com a prova no mes te que pasarse la vista per les exposicions dels centres artístics i es veuen reproduïdes mil vegades totes les maneres de fer dels cuadros d'última hora.

Mai s'havia gastat tan morat, candium i xipessos com ara, ¿es que pot ser que tots sentin del mateix modo? El mal está ab la poca sinceritat i la poca il·lustració dels que comencen, mes que pèl son poc talent. Carregats de preocupacions i una mica de deixament de pensar, els fa despreciar als que deixant una anomenada pasatjera van a cercar un veritable fi. Casi tots volen ser grans artistes avans d'hora. Per esser alguna cosa ab tots els rams s'ha d'estudiar intel·lectualment, ¿perqué doncs aquèl despreci al estudi intel·lectual en una de les mes altes manifestacions del esperit humà?

BIBLIOGRAFIA

Parlar de poetes joves es una feina difícil. Tots els joves tenen les seves excentricitats literaries i tots auguren esperances que qui mellor las ha de jutjar es el temps. Tots els joves prometen i tots fan, per què l'aureola de la joventut es un tragí de treball no

massa ben coronat à vegades. Ha volgut la casualitat que tinguem de parlar de tres poetes i tots tres joves, posant-nos en un laberinte atroç ja que no som nosaltres qui tenim de deliberar el llur previndre. Ens limitarem, i vaigim à tall de bibliografia, à fer quatre consideracions respecte els llibres darrers d'en Suriñach, d'en Ruiz López i d'en Marquina.

COSAS MEVAS. *Poesietes de R. Suriñach Senties, Barcelona, 1901.*—Es en Suriñach el poeta més personal i més íntim dels nostres joves,—es potser dels més descuidats—però es dels que entran més. I ens ho proven les poesias externes que diguem, les que li han resultat forçades per que en elles no es ell el qu'ens parla. Ell ha de sentir, no ha de fer sentir als altres. Ell ha d'obrirnos el cor amb ses paraules però nò 'l cervell. Ell es el poeta de les dones migrades pobres d'esperit i ignocentes. Qu'ens perdoni en Suriñach si parlèm aixís. Les seves poesies tenen el perfúm d'un ànima enamorada, tenen la candides, la deixades i el llenguatge d'un infant. Ell ja les ha retolades *poesietes*. En aquelles estrofes en que no ens parla d'ell, en Suriñach cau en l'abismatica insipiença dels que no son poetes. ¡Quina llastima que *Cosas mevas* no estiga espurgade de les coses dels altres! Mes acabem. Qu'en Suriñach Senties es poeta, es innegable; però si ell hagués conegut lo qu'era ben seu, allí ont ens parlava amb el cor i no amb el llenguatge après i hagués expurgat el seu llibre d'un bon número de composicions qu'el desmereixen, la gloria i el nom del autor de *Cosas mevas* s'hauria elevat molt més de lo que s'ha enlairat, dades les mostres de bona acollida de que ha donat el seu llibre.

POEMAS DE LA VIDA, *per Rafael Ruiz López, Barcelona, 1901.*—Son verament de la vida els retalls que ha presentat en Ruiz López amb el seu llibre; lo que li escasseijem nosaltres es el titol de *poemas*. Entre tots els treballs que conté no més ho son el en prosa i algùn altre. En el seu llibre ens demostra una virilitat ruda; les seves poesies—no massa pulides en la forma ni massa refinades—tenen una

rusticitat que les fà simpàtiques; les seves concepcions son grans però las diu massa adustament; les seves paraules de massa justes calzinen i la vaguetat d'algunes de ses composicions ens es més acceptable que la brutalitat d'altres.

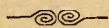
Els *Poemas de la vida*, desordenats com son, fan un conjunt armònic de sentiments i idees recullidas en un periodo d'etzar, d'amor i de dolor; tenen cants de victoria i cants d'abatiment; son à vegadas platònics i à vegades sensuals; respiran ira i compassió, enaltiment i vergonya. El llibre d'en Ruiz López es un preludi d'una vida de idees i de sentiments en la que no massa ben retallades, ens diu les coses amb l'influencia dels grans mestres i amb una rusticitat heretada amb la lectura dels grans; petjades d'aquestos qu'han deixat son profitós fruit en els escrits d'en Ruiz López, el qui no ha sabut encertar amb la justesa que deuria els punts ahont ell, la seva personalitat, s' hauria pogut traslluir amb l'esplendidés d'un ànima sencera.

EGLOGAS, *por Eduardo Marquina, Madrid, 1901.*—Ens creiem qu'en Marquina era més philosoph que poeta; li negabem la més difícil condició, i afortunadament han sigut erròneas les nostres suposicions. El tomet *Eglogas*, petit, però selecte ens ha tret de duptes; en Marquina sens ha mostrat més serè i més concís, encare que no tant com fora de desitjar. Les seves poesies ens recordan la sumpuositat i la serenitat dels classics; les seves imatjes—si bè no son uniformes—están dites d'una manera sublim, impropia d'un jove. Per ço en Marquina s'ha revelat entre la juventut: ell sintetisa la força creadora de la mateixa, i els seus cants, bellament transportats al llenguatge es filtren en l'ànima d'una manera potent, amb la serenitat d'un crepuscle. Les poesies d'en Marquina son flexibles—i valguim l'actjetiu,—son per totes les etats i tots els sentiments: penetren en totes les ànimes, encaixen á totes les idees. Sent reduït el número de les *Eglogas* em permetré indicar les més culminants; la senyalada amb el número II

es sens dupte la mès completa, la mès cisellada; la *Elegia* sent de les mès vagues tè idees enorme i frases i concepcions aristocràtiques; la retolada *El día blanco* es la mès seva; per ço nosaltres l'hem traduïda.

Valguim aqueixas ratlles de judici dels tres llibres de que hem parlat; el primer sembla fet amb el cor d'un infant; el segon sembla fet amb l'ànima d'un jove amulanta entre perills i el tercer sembla fet amb el cervell d'un vell.

A. M.

MÚSICA

CONCERT CRICKBOOM

El divendres dia 15 de Novembre va tenir lloc el tercer concert d'anguany de la Societat Filarmònica que ab tan acert dirigeix el mestre Crickboom, en quea més de la orquesta, hi prengué part la soprano Sra. Pichot de Gay que cantà ab molt gust uns poemes den Wagner acompanyats per son marit en Joan Gay; l'Enterro den Morera i una aria den Gluch sent les dugues ab acompanyament d'orquesta. La part del concert en que la Sra. Pichot lluí mes ses cualitats fou per nosaltres l'Enterro den Morera que canta ab molta mes seguritat i delicadesa que en les altres composicions del programa demostrant que lo que li escau mes es la música de la terra.

De la part orquestral sobresurtí entre altres composicions el concert de l'Handel portat ab una finura extraordinaria tenin de repetir per correspondre als aplaudiments de tot el public un temps del dit concert. Per final ens obsequiaren ab el preludi del tercer acte i waltz dels Mestres Cantors, una de las méllors creacions den Wagner, quina interpretació fou una proba del avenç de la societat, valent al final una ovació al mestre Crickboom.

El quart concert sembla que será dirigit pel nostre paísá el mestre Ribera quin concert será el primer que donará desde la seva arribada d'Alemania. Formarán part del programa el estreno d'una obra den Litz que segons se diu es una de les mes grans creacions de dit mestre, una altre den

Wagner i també un estreno den Weingartner. No dupten que tot els aimants de la música esperaran joiosos dit concert.

—

EL CAPVESPRE DELS DEUS

Quelcom mes esperavem de la interpretació del Capvespre del immortal Wagner que s'estrena el passat Novembre en nostre gran teatre; doncs encare que la major part dels artistes ja saviem lo que podien dar de si, creiem que com que fins are en el Liceu havia dirigit gent que no coneixia el teatre Wagneria tan com el mestre Fischer, ens pensavem que baix la batuta de dit mestre podriem gaudir de la manera que es mereixen les colosats obres del gran compositor alemany. Mes nostra esperança resaltà defallida desde l dia del estreno, en que vejérem que per desgracia en el Liceu ab les actuals circumstancies les obres den Wagner es imposible que es vegin mai ben interpretades. ¿Que es pot esperar d'una empresa que pera tenir mes beneficis no hi posa els musics que son necessaris per interpretar honradament les gran creacions den Wagner? Desitjariem que si totes les obres les han d'interpretar de la manera qu'han interpretat les que fins ara han posat en escena mes valdría que s'entretinguessen contratant tenors que donguin dos de pit que allavores, els resultats per la empresa serien molt mes crescuts y la major part del public no dormiría ni se aburriría com se aburreix durant El Capvespre.

La part escenografica a escepció de las decoracions den Junyent que per ser les primeres que a fet, ha demostrat que pot fer quelcom bo en sa carrera artística doncs tot hi sen dites decoracions de bastant compromís a deixat molt per sota á les del Urgelles que en el nostre criteri son las pitjors que s'han pintat per el Liceu.

Sentim vivament que l mestre Fischer, no hagi pogut fer resaltar del tot la seva personalitat artística doncs veientse faltat dels medis principals aburrit de la interpretació que daven a la obra ha considerat inutil tot sacrifici que's fes ab be de la mateixa, No obstant i aixó s'han sentit fore alguns

fragments com la marxa funebre i altres dirigits d'una manera com en el Liceu no hi estem gaire acostumats.

Felicitem a la valenta Associació Wagneriana per la protesta que endreça a la empresa del Liceu per la execució del Capvespre dels Deus i també per les conferències que ha dat de dita obra.

--

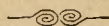
LOHENGRIN

El debut del tenor Palet portà al Liceu nombrosa concurrència desitjosa de veurel interpretà una de les més conegudes obres de Wagner. El Lohengrin fou desfet per la major part dels artistes que hi prengueren part doncs an en Palet li esqueia tan poc el vestit de Lohengrin que mes que dit personatge semblava un contorsionista del Círcol Ecuestre. Encare que sa veu es bonica resulta que pels seus pocs estudis sembla talment que digui la lliçó.

Dels demes interpretes podem dir que ho feren bastant malament a excepció feta de la contral que resultà una mica mes que tots els altres personatges, sobretot en el duo del segon acte.

Mentida sembla que el públic per aplaudir an en Palet atropelli la orquesta no deixant temps de acabar. Això demostra que la major part del públic no va a sentir l'òpera sino al tenor; cosa que diu molt poc en be de la cultura de Barcelona.

JOSEP BAS.

REVISTA DE REVISTES

MERCURE DE LA FRANCE

Del *Mercure de la France*, una de les revistes literàries més importants del món, extractem el següent estudi de Francis de Miomandre sobre la personalitat de Remy de Gourmont. Aquest estudi pot ser sigui poc imparcial, però en canvi es al nostre parer força sincer.

§

El simbolisme, comença el seu article en Francis de Miomandre, ha tingut la mateixa sort que totes les paraules que, en l'història de les lletres, han servit pera designar o anomenar un moviment artístic vers una nova forma.

Així han sigut simbolistes entre altres l'Henri de Regnier que evocava els estats de l'ànima mitjansant ensomnis i llegendes; en Saint-Pol-Roux, que cerca estranyes i febles analogies entre ls dos mons, exterior i mental; i ha sigut simbolista també, n Claudal, que evocava les més grans sensacions per una imatge colminant i essencial. Però ls que podriem dir veritables simbolistes, son aquells que diuen les idees hermoesjades per la fantasia, de tal sort, que causen, al ensemps, l'impressió de Vritat i de Bellesa. Entre aquestos, un dels més abstractes en cuan a estètica i en cuan a voluntat, dels més perseverants, es en Remy de Gourmont, el refinat autor de *Lixline* y *Theodat*.

§

Esser eminent intel·lectual i posseïdor d'una gran entesa enciclopèdica — coneix una munió de llengües i dialectes i les ciències antigues — pot devenir, i devé en les seves obres, capàs com es de comprendre tot lo que desitja, i capàs com es de germinar en tot, com les plantes humils, — pot desvenir i devé un savi i un filòsof, un doctor de l'Església i un poeta. Però al escriure te una constitució tan maleable, que pot canviar de ritme i sentiments. — Canviar de ritme, cuan l'idea ho requereix, canvia de sentiments cuan parlà un o altre personatge.

§

Ell al escriure ha cercat mes que l'humanitat en les persones, creació de son cervell essencialment estetic la musicalitat de la frase i el ben dir i la finesa en la expressió; això es la Bellesa, però una Bellesa afeminada i decadent; però les seves planes d'una deliciosa superficialitat, recorden les dels descendents de Roma i de Byzanci. Ses imatges no son universals com les de Balzac i Victor-Hugo, sino estranyes. Les primeres fecundes i patentes poden devenir banals i anti-artístiques, les segones poden esser infecondes, però sempre tenen un cert ambient aristocràtic sumament agradable al públic que desitja en Remy de Gourmont pera les seves obres, públic escollit, intel·lectualment superior i culte.

§

Son afany d'embellir, de que la vida estigui tota plena de bellesa, fa que cerqui assumptes casi sempre inspirats en passades edats. Sempre sembla que les velles centuries estiguin infiltrades d' un pols o palina de Bellesa.

I cuan descriu accions i pensaments dels nostres dies, am sa imaginació sap transformar les frases mes vulgars mes casulanes, en frases plenes de decadencia i de mansonoritat. I aixis les seves planes respiren totes elles poesia, i en els seus *Epilogues*, ens que us descriu costums d' altres edats, o be ciencies ocultes, se veu, tot un artista desitjós d' una vida escullida, d' una vida plena de belleses.

§

Com critic, sens presenta ironic, rientse am un riure humà, fortament humà, del naturalisme, i de tot lo que sigui democracia, i obres populars. El seu esperit es essencialment aristocratic, perxó ell, está ple d' una gran i sincera admiració pels vells estats representants de l' ordre i per l' Església, potentia i magestuosa, dels sigles mig-ivals.

I com socielec ell estima i vol la llibertat, sempre que no sigui ni desbordant ni llicenciosa; a aquesta prefereix l' autocracia mes crudel i tirànica; al menys, ens diu, am aquestas hi han mes probabilitats de viure envolcallat i gaudint de bellesa.

§

Tal es en estracte la personalitat den Reym de Gournout, segons en Francis de Miomandre.

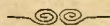
LA ESPAÑA MODERNA

La España Moderna, revista iberamericana que s publica a Madrid fa dotze anys, en els seus tomos d' aquets mesos derrers, publica la traducció castellana de la novela del escriptor hollandés Lluís Couperus, *Magsteat*, coneguda ja del nostre public, per haverla traduït al català La Renaixensa. La personalitat den Couperus es també coneguda dels nostres intellectuals; en Pérez Jorba ja va parlar d ell a *Catalonia*.

Es en Couperus un dels escriptors mes originals, del modern desvella-

ment artistic europeu. El seu estil es diferent de tots, recordant sols, i encare estrenyint molt a Maclerlink. Donant-nos sempre una impressió de bellesa altament seriosa, ens descriu *l'ànima del aire i del ambient* i cerca una conxorca cassi be complerta entre aquesta i l'ànima dels essers, héroes de llurs noveles. Aquets son tipos resumens dels homes europeus, Reis i Prínceps, Ministres i Anarquistes, Socialistes i Burgessos il-lustres. I son essers que viuen i que senten. Poques planes hem llegit tan sentides i humanes com les del diari del príncep Othomar. En elles hem vist totes les debilitats d' un home que ha d' esser gran i poderós per força, per que ho vol el destí i les lleis seculars... I n mig de l' alegría asoleiada de moltes de ses planes. Majestat, la seva obra mellor es plena de tristesa i demisteri. Aquest l' envolcalla desde l' començament com un remordiment crudel i fons que no ha de finir mai.

EM A.

ECOS

Molt nombroses i importants varen esser les errades ortogràfiques de nostre primer número. La poesia den Busquets i Punset sorti força equivocada i en la revista de revistes además d' imprimirse Manclair per Mauclair, no s posaren itres o quatre punts, i al parlar del article den Vincent al *Mercure de la France*, va passar-se un «seus»; sense aquesta paraula tota la fi del paragraf cassi be pot dir-se que careix de sentit. També en la Bibliografia en la Crida als companys i en algunes de les poesies del Pare Jacinto Verdagner, hi han errades. La precipitació en que va esser compost el citat número es la causa d' aquestes amoinoses faltes, que, mes que ningú, hem deplorat nosaltres.

* *

Per exés d'original hem deixat de publicar «Visió» del nostre amic Juli Llistar, una poesia den Suriñac Senties i la traducció catalana de la meditació

AVBA

den Paul Bourget «Sota un Christ». Ditis treballs els publicarem el vinent número.

* *

Per poguer corretjir els defectes, cassi be segurs, en tots els començaments de publicació, preguem als senyors subscriptors se serveixin fer les reclamacions que creguin convenients en aquesta administració i per escrit. De lo contrari, no responem de que aquèts defectes no continuïn en els primers números.

* *

El diumenge, dia primer d'aquest mes, va celebrar, l'entitat *Arte y Letras* sa festa ignagural representant-se després d'un escullit concert el monollec del nostre amic Suriñac Senties, *Bord*, am il·lustracions musicals del jove mestre González. Aquestes il·lustracions d'un caracter no gaire original, revelen en cambi un gran coneixement dels efectes orquestrals, que fa creure, que amb el temps, arribarà a esser son autor un bon compositor.

Nosaltres el felicitem sincerament.

* *

Han establert el cambi am la nostra revista les següents publicacions:

Juventut, periodic catalanista.

El Eco de Sitjes, publicació setmanal.

Gent Jove, nova revista d'arts i lletres, altament simpática, de Terragona.

El Vandrellench, periodic catalanista.

Llevant, orgue de l'associació catalanista *Lo Irangul*, de la Barceloneta.

L'Art del Pagès, de Barcelona.

Baluart de Sitjes, semanari català.
i-Gent Nova, porta-veu del Centre catalanista de Badalona.

* *

Divendres, dia 6, l'Orfeó Català, donà en el Teatre Novetats, un concert que va tenir, com tots els seus, gran èxit. Am l'acert de sempre cantà les cançons que van gaudir de mes aplaudiments, en la seva excursió pel Mij-

día de França. La *Verge Breçant*, del mestre Frank, la *Missa del Pare Marcel*, den Palestrina, *La Mare de Deu i La Mort del escold*, del mestre català Nicolau i l'himne *Esl Segadors*, van esser les que mes van entusiasmar al nombrós public que escoltà tot el concert, en un profon silenci que diu molt en favor de la cultura mus cal del nostre poble.

L'Orfeó pot está satisfet del éxit que ha tingut, al seu retorn de les terres germanes.

* *

L'Orfeó Canigó, associació choral que dirigeix el mestre Lapeyra, donà, el passat mes un concert en lloança de Sta. Cecilia, que satisfé als escoltants, que van ser molts. Cantà entre altres cançons, *L' Emigrant*, *Els Segadors*, *L' Arbre Sagrat* i l *Guernicako* *Arbora*. El públic aplaudí totes elles i va fer repetir *L' Emigrant*, el *Guernicako* i una cançó xina. Es armonisada den Lapeyra. Aquesta te un aire sumament agradable i alegre que recorda els de les dançes juvenivals.

* *

Quan surti el present número habrá debutat en Novetats l'actor italià Ermete Zacconi am sa companyia, que tan éxit han tingut á Madrid.

En el número vinent parlarem detalladament de les representacions que habrá donat de les obres de l'Ibsen, Tolstoï, Giacosa i altres mestres del modern teatre.

Ja era hora que un alé d'art passessi per nostra terra.

15/63